

Regeringens proposition

1989/90:139

om underhållstjänsten i försvarsmakten

Prop.
1989/90:139

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 5 april 1990.

På regeringens vägnar

Odd Engström

Roine Carlsson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att en ny myndighet för ledning av underhållstjänsten i fred och krig inrättas i Övre Norrlands militärområde med lokalisering till Boden. Myndigheten övertar nuvarande Övre Norrlands militärområdes materielförvaltnings (MFÖN) och Övre Norrlands militärområdes verkstadsförvaltnings (VFÖN) verksamhet. Den nya myndigheten får också ansvar för utbildning i underhållstjänst. Myndigheterna MFÖN och VFÖN avvecklas i samband med att den nya myndigheten inrättas. I propositionen begärs också godkännande av riksdagen att senare vid behov genomföra motsvarande organisationsförändringar inom övriga militärområden.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 april 1990

Närvarande: Statsrådet Engström, ordförande, och statsråden S. Andersson, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Hellström, Johansson, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist, Thalén, Freivalds, Wallström, Lööw, Persson, Molin, Sahlin, Larsson.

Föredragande: statsrådet R. Carlsson

Proposition om underhållstjänsten i försvarsmakten

1 Underhållstjänst

Mitt förslag: En ny myndighet för ledning av underhållstjänsten i fred och krig inrättas i Övre Norrlands militärområde med lokalisering till Boden. Myndigheten övertar bl. a. nuvarande Övre Norrlands militärområdes materielförvaltnings (MFÖN) och Övre Norrlands militärområdes verkstadsförvaltnings (VFÖN) verksamhet. Den nya myndigheten övertar ansvaret för den underhållsutbildning som f. n. bedrivs vid Norrlands trängregemente. Myndigheterna MFÖN och VFÖN avvecklas i samband med att den nya myndigheten inrättas. Inom landets övriga militärområden kan det efter hand bli aktuellt att organisera motsvarande ledningsorgan.

Bakgrund:

I överbefälhavarens försvarsmaktsutredning 1988 (FU 88) respektive perspektivplanens del 2, Försvarsmakt 90 (FM 90) behandlas bl. a. den framtida krigsorganisationen och produktionen av underhållsförband. En grundläggande strävan är därvid att i större utsträckning än f. n. utforma grundorganisationen så att den överensstämmer med krigsorganisationen. Bättre samstämmighet under olika skeden fred - kris - neutralitet och krig kan därigenom uppnås bl. a. när det gäller ansvar, ledning och organisation.

Överbefälhavaren har mot denna bakgrund i skrivelse den 1 november 1989 hemställt hos regeringen att försöksvis få organisera Övre Norrlands militärområdes underhållsregemente.

Skälen för mitt förslag:

Jag har tidigare (prop. 1989/90: 9 s. 25 och prop. 1989/90: 100 bil. 6 s. 31) redovisat en principiell inriktning och preliminära ställningstaganden i den aktuella frågan. Ledningen av underhållstjänsten i krig på nivån under militärbefälhavaren uppvisar för närvarande en splittrad bild. För att förbättra ledningen under mobilisering och krig bör en ökad samordning ske och en

Enligt min mening bör en organisationsändring av det slag som överbefälhavaren föreslår genomföras utan någon föregående försöksverksamhet. Erfarenheterna från verksamheten blir härigenom tydligare. Frågan om att inrätta en ny myndighet resp. att avveckla två befintliga myndigheter bör underställas riksdagens prövning.

Inrättandet av den nya myndigheten syftar bl. a. till att ge militärbefälhavaren ökade möjligheter att samordna de olika verksamheterna inom underhållstjänsten och bättre tillgodose kravet på rörlighet och flexibilitet. Detta bör ske genom att - så långt det är möjligt - tillämpa krigsorganisationens ledningsstruktur redan i fredstid inom grundorganisationens ram.

För att åstadkomma detta bör under militärbefälhavaren i Övre Norrlands militärområde organiseras en myndighet för ledning av underhållstjänsten i krig och fred inom militärområdet. Att redan i fred kaderorganisera det ledningsorgan som vid mobilisering och under krig skall leda militärområdets underhållstjänst medför bl. a. ökad förmåga till understöd i erforderlig omfattning i samma takt som de stridande förbanden är insatsberedda vid en beredskapshöjning. Det ger vidare militärbefälhavaren ökad förmåga att kraftsamla stridsverksamhet genom en flexiblere understödsverksamhet.

Väsentliga delar av underhållsverksamheten bedrivs idag inom militärområdets materiel- och verkstadsförvaltningar. Inrättandet av en myndighet för bl. a. milounderhållsledningen innebär att nuvarande materiel- och verkstadsförvaltningar i Övre Norrlands militärområde bör upphöra som myndigheter. Deras uppgifter övertas av den nya myndigheten. Härvid uppnås enligt min bedömning ett rationellare utnyttjande av resurserna i grund- och krigsorganisationen.

Inom arméns krigsorganisation finns ett antal etappregementsstaber. Deras uppgift är att samordna understödet bl. a. inom och mellan fördelningarna inom militärområdet. Krigsorganisationens etappregementsstaber i Övre Norrlands militärområde kan härmed enligt min bedömning utgå. Därigenom frigörs kvalificerade ledningsresurser som tillsammans med militärområdets verkstads- och materielförvaltning bör utgöra den grund på vilken militärbefälhavarens ledning av underhållsfunktionen vilar.

Den till Övre Norrlands militärområde beslutade lokaliseringen av en utbildningsenhet för underhållsförband bör organiseras inom den föreslagna nya myndigheten. Det tidigare av riksdagen (1989/90: FöU 3 s. 21) uttalade målet att organisera en allsidig och kvalificerad underhållsutbildning inom varje militärområde tillgodoses därmed och militärbefälhavarens möjligheter förbättras att samordna utbildningen av underhållsförband för militärområdet.

Genom den föreslagna ordningen integreras två myndigheter i fred med ett antal krigsförband till en myndighet för både fred och krig. Ett sådant samordnat ledningsorgan ger militärbefälhavaren bättre möjligheter till rationellt utnyttjande av underhållsfunktionens resurser i såväl fred som i kris och krig. Sammantaget innebär den nu föreslagna åtgärden, tillsammans med tidigare beslutade åtgärder för att stärka brigadchefernas ansvar bl. a.

för den egna underhållstjänsten, att underhållsfunktionen utvecklas både inom militärområdet som helhet och för markstridsförbanden.

Den nya myndigheten skall i fred planlägga sin verksamhet för kris och krig samt vidmakthålla sina krigsförband. Dess verksamhet skall således vara kris- och krigsplanläggning, utbildning av anställd personal, grund- och repetitionsutbildning av värnpliktiga och krigsförband samt insatsberedskap. Myndigheten skall vidare svara för lagerhållning och distribution av förnödenheter för försvarsmaktens behov i krig och fred samt materielunderhåll och andra verkstadsarbeten för försvarsmakten i krig och fred.

En likartad organisationsutveckling kan enligt min bedömning vara lämplig på sikt även inom övriga militärområden. Erfarenheterna från verksamheten i Övre Norrlands militärområde och de särskilda förhållanden som betingas av regionala skillnader bör därvid få styra tidsplanen för ett eventuellt införande och för detaljutformningen inom övriga militärområden. De för Övre Norrlands militärområde redovisade principerna bör dock kunna vara tillämpliga även för övriga militärområden.

Det kan således senare bli aktuellt att genomföra motsvarande organisationsförändringar inom övriga militärområden. Det får då ankomma på regeringen att besluta om detta.

2 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

godkänna vad jag förordat om inriktningen av verksamheten för ledning av underhållstjänsten i fred och krig i försvarsmakten.

3 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens hemställan och beslutar att genom proposition förelägga riksdagen vad föredraganden har anfört för den åtgärd som han har hemställt om.